

Funktionalismin edustajat Terijoella

Veli-Pekka Sevón

Kannaksen osuusliikkeen päämyymälä

Terijoelle valmistui 1930-luvulla kaksi modernia funktionalistista arkkitehtuurisuuntausta edustavaa rakennusta, joiden suunnittelijat loivat myöhemmin merkittävän uran. Vuonna 1933 Viertotien varteen valmistui Kannaksen osuusliikkeen päämyymälä, jonka suunnitteli arkkitehti Erkki Huttunen. Rakennus oli yksi suurimmista 1930-luvun SOK:laisista myymälärakennuksista. Rakennuksen julkisivu oli yli 50 metriä pitkä ja aikanaan huomiota herätti ratkaisu, jossa näyteikkunat oli vedetty seinälinjasta ulos. Tällöin näyteikkuna- ja myymälätilaa oli saatu lisääntymään, ilman että ylempien kerroksien kuutiotila lisääntyisi. Osastoittain jaettu myymälätila sijaitsi rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa, samoin pihan puolella sijainnut käsivarasto. Toisessa kerroksessa sijaitsi konttori, johtajan asunto sekä lämminvarasto. Kolmannessa kerroksessa sijaitsi kylmävarasto, jonka ikkunat sijaitsivat pihan puolella ja näin tienpuoleiseen julkisivuun muodostui hyvin korkea ikkunaton otsamuuri, johon oli sijoitettu osuuskaupan nimi. Rakennus paloi pahoin Terijoen valtauksessa 1941 ja rakennus on korjattu sotien jälkeen tunnistamattomaksi. Rakennus on nykyisin huonossa kunnossa.

Rakennuksen suunnitellut arkkitehti Erkki Huttunen (1901-1956) työskenteli vuodesta 1928 Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan rakennusosastolla ja vuodesta 1939 vuoteen 1942 hän toimi sen päällikkönä. Tämän jälkeen hänet nimitettiin Rakennushallituksen pääjohtajaksi, jossa virassa hän toimi vuoteen 1953. Hänen parhaiten tunnettuja töitään ovat useat SOK:n funktionalistiset konttori-, teollisuus- ja varastorakennukset, mm. Rauman, Kotkan, Joensuun, Oulun ja Vaasan

konttorirakennukset sekä Oulun, Nokian ja Viipurin myllyt. Hänen päätyönsä on vuonna 1952 valmistunut Helsingin Sokoksen tavaratalo ja hotelli. Lisäksi hän suunnitteli mm. Sortavalaan hotelli Seurahuoneen ja Raumalle Raumanlinna-nimisen suojeluskuntatalon.

Terijoen sairaala

Vuonna 1938 Keskikylän kasarmialuetta vastapäätä valmistunut Terijoen sairaala suunniteltiin Puolustusministeriössä. Rakennuksen suunnitteli arkkitehti Aulis Blomstedt (1906-1979), mutta hänen siirryttyä pois ministeriöstä, työn saattoivat loppuun arkkitehdit Heikki Sysimetsä ja Olavi Kivimaa. Kaksikerroksinen sairaalarakennus oli suorakaiteen muotoinen, jonka keskiosa oli osin vedetty ulos ja siinä sijaitsi sisäänkäynti ja avoin halli. Toisen kerroksen päädyissä sijaitsivat julkisivujen mittaiset parvekkeet. Myös porrashallia kiersi ulkopuolella parveke. Rakennuksessa oli 50 potilaspaikkaa. Sotilasarkkitehtuuria tutkineen Anne Mäkisen mukaan Terijoen sairaalasta säilyneet sisäperspektiivikuvat kertovat pelkistetyn hienostuneista interiööreistä. Rakennus lienee säilynyt vahingoittumattomana läpi sotien, mutta sotien jälkeen rakennusta on huomattavasti laajennettu. Rakennus peruskorjattiin vuonna 2007.

Valmistuttuaan arkkitehdiksi Aulis Blomstedt työskenteli eri arkkitehtitoimistoissa ja Puolustusministeriössä. Vuodesta 1945 lähtien hänellä oli oma toimisto ja vuodesta 1958 lähtien hän toimi Teknillisen korkeakoulun arkkitehtuurin professorina. Blomstedt luennoi myös Washingtonissa vierailevana professorina. Aulis Blomstedtin päätöitä ovat hänen 1950- ja 60-luvuilla Tapiolaan suunnittelemansa asuinkerrostalot, Suomen taiteilijaseuran ateljeetalot Tapiolassa sekä Helsingin Työväenopiston laajennus.

Lähteet: www.mfa.fi, Arkkitehti-lehti 1935 sekä Anne Mäkinen: Suomen valkoinen sotilasarkkitehtuuri 1926 – 1939 (SKS 2000).